

Pred podpisom koalicijske pogodbe je čas za matematiko

23. 8. 2018

Pred podpisom koalicijske pogodbe od političnih strank bodoče vlade pričakujemo jasne izračune, kaj posamezni predvideni ukrepi pomenijo za vzdržnost javnih financ, gospodarstvo, zaposlene in državljane. Marsikateri ukrep ima namreč ne samo drage finančne učinke, temveč tudi druge negativne posledice.

Uspešno gospodarstvo in okrepljena domača poraba sta samo v prvi polovici letošnjega leta iz naslova davkov in prispevkov v državne blagajne prilili skoraj 520 mio evrov več kot v enakem obdobju lani. Do konca leta bo prilivov najverjetneje preko 1 milijarde več od leta 2017, pri čemer se je dobro spomniti, da je bilo tudi v letu 2017 vplačanih davkov in prispevkov že za 1 mrd evrov več kot leto pred tem (v dveh letih torej 3 dodatne milijarde več kot leta 2016). Iz tega razloga je nerazumno, da bi nova vlada tiste, ki ustvarjajo to rast – podjetja in zaposlene - dodatno obremenila. Nasprotno. Glede na to, da živimo v eni davčno najbolj obremenjenih držav, na GZS pričakujemo razbremenitve tako gospodarstva kot državljanov.

Aktualno stanje v slovenskem gospodarstvu je dobro. Imamo najnižjo brezposelnost po letu 2009 (za kar 54.000 brezposelnih manj kot rekordnega januarja 2014). Hkrati imamo tudi rast plač, saj so se te v prvih petih mesecih 2018 v zasebnem sektorju v povprečju povišale za 4,4 % (lani za 1,9 %). Prihranki prebivalstva so z 18 mrd evrov rekordni. Uspešnost gospodarstva se tako prenaša tudi v žepe državljanov, kar krepi tudi domačo potrošnjo. Glede na gospodarsko rast ocenjujemo, da se bodo ti trendi nadaljevali.

Istočasno pa je Slovenija danes štirikrat bolj zadolžena, kot je bila še pred desetimi leti. Imamo eno najslabših razmerij v EU med zaposlenimi in upokojenci. Ni mednarodne primerjave, ki nas ne bi opozarjala na nekonkurenčnost plač v višjih plačnih razredih, kjer se nahajajo (ali naj bi se nahajali) zaposleni, od katerih je odvisen razvoj in prehod podjetij k višji dodani vrednosti. Ob tem se gospodarstvo spopada z vse večjim pomanjkanjem ustreznih kadrov, kar se kaže kot glavna omejitev za nadaljnjo rast in dohitevanje najbolj razvitih držav.

Po drugi strani na GZS pozorno spremljamo prve znake pregrevanja v našem okolju. Nižja dinamika izvoznih naročil se bo odrazila v poslovnih rezultatih naših gospodarskih subjektov. Poleg tega lahko nevarnost političnih zaostrovanj in trgovinskih vojn med ključnimi igralci na globalnem trgu ogrozi stabilnost poslovanja tako na domačem kot na tujih trgih.

Zakaj navajanje vseh teh dejstev? Ker jih ni v osnutku koalicijske pogodbe. Skrb vzbujajo zelo verjetne negativne posledice nekaterih ukrepov, zajetih v osnutku koalicijske pogodbe, ki napovedujejo nebrzdano povečanje javne porabe ter dodatno obremenjevanje gospodarstva. Obstaja bojazen, da se bo več slovenskih in tujih vlagateljev ob napovedanih ukrepih odločilo za postopno ali celo hitro selitev iz Slovenije, kar ne more biti v interesu Slovenije.

V okoliščinah ustvarjene gospodarske rasti bi morali težiti k ugodnejšemu poslovnemu okolju in davčnim razbremenitvam, ki bi čim bolj podaljšale blagodejne učinke gospodarske rasti. Namesto tega se nakazujejo ukrepi in aktivnosti, ki slovenskemu gospodarstvu, Sloveniji in njenim državljanom niso prijazni. Samo s primernim poslovnim okoljem in ustreznimi političnimi odločitvami lahko dosežemo 60.000 evrov dodane vrednosti na zaposlenega (ki je podlaga za dvig povprečne bruto plače nad 2.000 evrov) in 50 mrd evrov izvoza do leta 2025.

Novo vlado pozivamo, naj z nepremišljenimi ukrepi ne zapravi tega, kar je gospodarstvo z muko ustvarilo zase in za državo v zadnjih letih.

Ocena učinkov nekaterih predvidenih ukrepov je v komentarju GZS z dne 17.8. z naslovom [Novi vladi: nas je zadnja kriza kaj naučila?](#), objavljenem na [povezavi](#)